

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lékařské obory

Číslo projektu: CZ.1.07/1.1.26/02.0077

Název projektu: Elearning na střední zdravotnické škole 2

PŘEDMĚT : Klinická propedeutika
ROČNÍK : První
JMÉNO AUTORA : Hana Čoupková
ŠKOLA : SZŠ a VOZŠ E. Pöttinga Olomouc

ANOTACE: Kapitola Lékařské obory je zařazena jako samostatná kapitola v předmětu klinická propedeutika. Vyučuje se v prvním ročníku.

KLÍČOVÁ SLOVA: Chirurgie, vnitřní lékařství, pediatrie

Obsah

1. Lékařské obory.....	- 3 -
1.1 Chirurgie.....	- 3 -
1.2 Vnitřní lékařství.....	- 4 -
1.3 Pediatrie.....	- 5 -

1. Lékařské obory

1.1 Chirurgie

Chirurgie je základním lékařským oborem. Zabývá se prevencí, rozpoznáváním neboli diagnostikou a léčbou (především operační) onemocnění různých orgánů a poranění.

Název oboru je odvozen z řečtiny (cheir – ruka, ergon – dělat). Operatér používá k léčení manuálních výkonů. Zasahuje v organismu nemocného dnes nejčastěji nástrojem nebo přístrojem, ale i přímo rukou.

Chirurgické obory se člení na všeobecné a specializované. Opírají se o výsledky jiných lékařských oborů.

Stručný přehled chirurgických oborů:

Všeobecná chirurgie - zabývá se chirurgickými operacemi břicha, hrudní stěny, končetin, krku.

Urologie - zahrnuje chirurgická onemocnění močového a mužského pohlavního ústrojí.

Ortopedie - léčí se vrozené a získané vady a úrazy pohybového ústrojí.

Neurochirurgie - zahrnuje chirurgická onemocnění centrálního nervového systému a periferních nervů.

Traumatologie – zaměřuje se na péči o zraněné.

Plastická a rekonstrukční chirurgie – léčí vrozené vady a získaná onemocnění povrchných částí těla a obličeje.

Transplantační chirurgie - zahrnuje transplantace orgánů.

Popáleninová medicína - zabývá se léčením rozsáhlých popálenin. Rozvíjí se v současné době jako samostatný obor.

Stomatochirurgie zahrnuje problematiku ústní a obličejové chirurgie včetně léčby poranění.

Otorinolaryngologie zahrnuje problematiku ušní, nosní a krční.

Oftalmologie - zahrnuje problematiku chorob oka a jeho přídatných orgánů.

Gynekologie – léčí choroby ženských pohlavních orgánů.

Kardiochirurgie – zabývá se operacemi srdce.

Cévní chirurgie – zahrnuje chirurgické léčení periferních cév.

Dětská chirurgie - léčí vrozené vady, získané vady a úrazy u dětí.

V rámci všeobecné chirurgie se vyčleňují další obory jako **kolorektální** chirurgie, která léčí onemocnění tlustého střeva a konečníku, **hepatopankreatobiliární** chirurgie, zabývající se chorobami jater, slinivky břišní a žlučových cest a **torakochirurgie**, která léčí onemocnění hrudní stěny, plic, mediastina a jícnu.

1.2 Vnitřní lékařství

Vnitřní lékařství neboli interní lékařství je dalším základním lékařským oborem, který se zabývá prevencí, rozpoznáváním neboli diagnostikou, léčbou a ošetřováním vnitřních chorob, postihujících dospělou populaci.

Vnitřní lékařství se člení do specializovaných dílčích oborů, které umožňují poskytnutí nejvyšší možné úrovně odborné péče.

Stručný přehled interních oborů:

Kardiologie - zabývá se onemocněním srdce a cév.

Gastroenterologie - zabývá se s onemocněním zažívacího traktu.

Revmatologie - zabývá se s onemocněním pohybového aparátu.

Endokrinologie - zabývá se onemocněním žláz s vnitřní sekrecí.

Diabetologie - léčí onemocnění cukrovkou.

Nefrologie - zabývá se onemocněním ledvin.

Z vnitřního lékařství vycházejí i další **nástavbové obory**, které se dále rozvíjejí samostatně.

Jsou umístěny na vlastních pracovištích. S vnitřním lékařstvím však dále velmi úzce spolupracují. Například **tělovýchovné lékařství** zajišťuje péči aktivním a profesionálním sportovcům. **Klinická hematologie** se zabývá léčbou chorob krve a krvetvorných orgánů.

Oddělení chorob z povolání pečuje o nemocné, jejichž nemoc vznikla v závislosti na jejich profesi. **Oddělení léčebné rehabilitace** se zabývá péčí o nemocné z hlediska obnovy pohybové aktivity. **Gerontologie a geriatrie** zahrnuje problematiku stárnutí, stáří a chorob ve stáří.

1.3 Pediatrie

Pediatrie je další základní lékařský obor, zabývá se péčí o zdravé, nemocné a defektní děti od narození do 19 let věku. Tato péče v sobě zahrnuje prevenci, diagnostiku, terapeutickou a rehabilitační péči. Pediatrie vnímá dítě jako **bio-psycho-sociální jednotku** – tedy zabývá se všemi uvedenými aspekty.

Rozdělení dětského věku:

Odděluje stadia ve vývoji pohybovém, rozumovém, citovém a dále také v typu a průběhu nemocí, která se v daném období vyskytují.

- **Novorozenecké období: do 28 dnů** – období adaptace na sociální prostředí (zaměřuje se na vrozené vývojové vady, následky událostí kolem narození, rizika rozšíření choroby na celý organismus – infekce).
- **Kojenecké období: do 1 roku** – období intenzivního růstu a psychomotorického vývoje (zaměřuje se na vrozené vývojové vady, infekce, důsledky dušení způsobené nedostatkem vzduchu během porodu)
- **Batolecí období: 1 – 3 roky** – období rozvoje řeči, myšlení, jemné motoriky (pohyby rukou, prstů), osamostatňování dítěte (převažují úrazy, otravy)
- **Předškolní věk: 3 – 6 let** – období rozvoje abstraktního myšlení, talentu, zařazování do dětského kolektivu (typické dětské infekce)
- **Časný školní věk: 6 – 10 let** – období začleňování do společnosti (socializace), rozvoj intelektu (typické dětské infekce, některé interní choroby)
- **Pozdější školní věk: 10 – 15 let** – období pohlavní diference, puberta
- **Dorostový věk: 15 let až do 19 let** – období psychického a sociálního dozrávání, fyzické dospívání (některé interní choroby, infekce typické pro dorostový věk)

Pediatrická péče je poskytována jednak jako ambulantní zdravotní péče - zahrnuje primární ordinace praktického lékaře pro děti a dorost - a dále specializované pediatrické poradny. Nemocniční pediatrická péče zahrnuje novorozenecké a dětské lůžkové jednotky standardní, intenzivní a resuscitační.

Pediatrická péče dále zahrnuje i péči ve zvláštních dětských zařízeních, jako jsou dětské léčebny, ozdravovny, stacionáře, dětské domovy, kojenecké ústavy, jesle a ústavy sociálního zabezpečení.

Literatura:

1. Slezáková, L. et al. Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty I Interna. 1. Vyd. Praha: Grada 2007. ISBN 978-80-247-1775-3
2. Slezáková, L. et al. Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty I Interna. 2., doplněné vydání. Praha: Grada, 2012. 224s. ISBN 978-80-247-3601-3
3. Slezáková, L. et al. Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty II Pediatrie a chirurgie. 1. Vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-040-1
4. Slezáková, L. et al. Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty II. Pediatrie a chirurgie. 2., doplněné vydání. Praha: Grada, 2012. 256s. ISBN 978-80-247-3602-0